

מחלוקות בשותפות עורכי דין והסכם השותפות – אוקטובר 2014

לקראת הרצאתי בנושא הסכמי שותפות, מנגנוני חלוקת רווחים ומודלים של דילול ופרישה, בכנס ה-IBA (International Bar Association) השנתי, שיתקיים החודש בטוקיו, מצאתי לנכון להרחיב ולעדכן את המאמר שלהלן, העוסק בנושא מחלוקות והסכם השותפות במשרד עורכי דין.

להלן אציג מקרים מייצגים למחלוקות בהם דנתי (כבורר או כמגשר) במסגרת עשרות סכסוכי שותפים בשותפויות, משני שותפים ועד עשרות. במקרים אלו, או שלא היה הסכם שותפות אשר יסדיר את ליבת המחלוקת, או שהיה הסכם שלא נתן מענה שלם או מספק. בהמשך המאמר אסקור בקצרה את הדין החל וארחיב לגבי הצורך בהסדרת הסכם שותפות ואופן הסדרתו.

סוגי מחלוקות במשרדי עורכי דין

יהיו אלו מחלוקות הנחשפות בעיתונות, או סכסוכים חבויים ודיסקרטיים, נגלה כי הללו משתייכים לכמה קבוצות עיקריות. במקרים רבים, ליבת הסכסוך מאגדת לתוכה כמה מחלוקות.

מחלוקות העוסקות טיפול ו/או הבאת לקוחות

בשוק תחרותי, יכולת הבאת לקוחות למשרד הינה ערך מרכזי ובמקרים רבים, יותר ממיצובו המקצועי של השותף. בקבוצת מחלוקות זו, בדרך כלל, חלוקים השותפים ביחס למנגנוני התגמול הנגזרים מהגורם המביא את הלקוח ביחס לגורם המטפל ומשמר אותו ולא יזוז תקופת זמן, או מהו ה- "קרדיט" אותו יש לתת לשותפים המביאים לקוחות במעגל חלוקת הרווחים של השותפות (להרחבה בנושא של מודלים לחלוקת רווחים ראה באתר הבית שלנו www.glawbal.com). מחלוקות אלו מחריפות בעת פרישה או פירוק המשרד, בפרט ביחס לשווי הכלכלי אותו יש ליחס ללקוחות העוזבים עם שותף זה או אחר ודמי האיזון הראויים בכל מקרה. מקום בו מחלוקות אינן נפתרות בטוב, נדרשים אנו להערכות שווי שוני שונות וקביעת תשלומי איזון בין השותפים.

מחלוקת ביחס לאסטרטגיה של המשרד

כאן חלוקים השותפים ביניהם, ביחס לכיוונים האסטרטגיים אליהם תתפתח השותפות. במסגרת קבוצה זו הסכסוך מתמקד בשאלות כגון: האם להתמזג או לא? ועם מי? האם לפתח תחום מקצועי זה או אחר? וכבר היינו עדים לפירוקו של משרד בישראל כאשר גרעין הסכסוך עסק גם בהקמתו של סניף נוסף בחו"ל או אף התרחבות לסניף נוסף בפריפריה, או צירוף תחום עיסוק אשר לא נשא חן בעיני חלק מן השותפים. העדר ראייה אסטרטגית מובנית ומנגנון קבלת החלטות מסודר מעלה את פוטנציאל המחלוקות ממשפחה זו.

מחלוקות על רקע חלוקת אחוזים בשותפות

בחלק מן המשרדים ועל רקע העדר מודעות לשיטות חלוקת רווחים נכונות (להרחבה בנושא של מודלים לחלוקת רווחים ראה באתר הבית שלנו www.glawbal.com), מתגלעים סכסוכים רבים שנושאים מסגרת ו/או גובה חלוקת הרווחים. זוהי המחלוקת הדומיננטית ביותר הנמצאת בבסיסם של סכסוכים רבים. למחלוקות אלו מופעים שונים: החל מטענות כלפי שותפים מבוגרים הנאחזים באחוזים ואינם מדללים עצמם, דרך שותפים אשר נטען כלפיהם שהינם עוסקים יותר ב"עסקים" "באקדמיה" או "בפנאי וקהילה" ופחות בעבודה משפטית, דרך שותפים אשר אינם חפצים להפסיל שרוולים ולסייע בשיווק השותפות ועד רצון להעביר אחוזים לבני משפחה.

מחלוקות על הסדרי פרישה ופניסה או חו"ח מוות או נכות

מחלוקות שעניינן: מתי פורשים? כיצד פורשים? איזה סכומי כסף יקבל השותף הפורש אם בכלל? האם על השותפים הצעירים לסחוב על גבם הסדרים פנסיונים כבדים? פרישה לאקדמיה או לעסקים? פרישה ותחרות בשותפות? האם לרכוש ביטוח לשותפים? וכיו"ב.

Zalmanovitch David

Attorney at law, B.A, LL.B, M.B.A

Founder & CEO

www.glawbal.com

נושאים רגישים יותר הינם: פרישה ככורח בעת נכות או פטירה ובמקרה זה, מי הם היורשים? האם לדוגמא בן הזוג של הנפטר או גם שאריו הבגירים? וכיצד מתגברים, לדוגמא: על מקרה בו שותף מבוגר ואלמן ניהל משק בית משותף עם ידועה בציבור ולו רק כדי להעביר, באמצעותה, לילדיו הבגירים את תגמולי הפרישה, שכן הסכם השותפות קבע שרק אלמנה ו/או ילדים קטינים יהיו זכאים לתגמולים? (להרחבה בנושא דילול ופרישה ראה באתר שלנו www.glawbal.com)

מחלוקות על שם הפירמה

בעולם של מיתוג ונראות, למיצובו של שותף בשם המשרד חשיבות, הן חיצונית והן פנימית. יחד עם זאת, אנו שוב ושוב משתאים כיצד סוגיית השם ו/או המיקום ברצף השמות, עומדת למכשול לקיומה של שותפות מצליחה ו/או למיזוג בעל פוטנציאל גבוה. שותפויות מבכרות לעיתים לכלול גם ששה שותפים ויותר בשם ההופך לאינסופי ובעייתי, ולו כדי לרצות שותף ממורמר. סוגיית משנה לסוגיית השם, כרקע לסכסוך, הינה מיקום וסדר השותפים ועורכי הדין על נייר הפירמה. בהקשר של מחלוקות אלו ועם גדילתן של השותפויות בארץ, קיימות כבר לא מעט שותפויות אשר פוטרות עצמן מויכוח בעניין שם, בהצבת שם של שותף ותיק אשר פרש או הלך לעולמו.

מחלוקות בנושאים ניהוליים

בקבוצה זו אנו מתעדים אין ספור חילוקי דעות המעידים, בין השאר, על "שבריריותה" של השותפות. מחלוקות אלו תעסוקנה בנושאים שונים כגון: זהות ותפקידי השותף המנהל, קידום כוח אדם ושותפים, ניהול כספי, שיווק וכד'. כמו כן גם טיפלנו כבר בשותפויות שנקלעו למשבר בשל מחלוקת על נושאים טכנולוגיים או ניסיון לפטר מזכירה בבת עינו של אחד השותפים.

מחלוקות עם שותפי חוזה

מחלוקות זו נעוצה בדרך כלל בהעדר הסדר חוזי נכון ונאות ביחס לשותפי החוזה. בדוגמאות הקיצוניות מחליט שותף חוזה צעיר, אשר לדעתו, הינו שותף הון לכל דבר, לקרוא לפירוקה של השותפות כאמצעי לחץ על שותפיו הותיקים אשר לכשעצמם, עדיין כלל לא רואים בו כשותף אמיתי. במקרים קיצוניים עוד יותר, גם היינו עדים למקרים בהם אלמנת שותף החוזה או ידועה בציבור טוענות לזכויות כאמור, או לדוגמא אותו מקרה בו בת זוגו של שותף חוזה ביקשה לקבל לידיה פירוט מלא של נכסי השותפות במסגרת תיק הוצל"פ שפתחה בעקבות אי תשלום מזונות. כשכל המקרים הללו (ורבים אחרים) ניתנים להסדרה במסגרת הסכם שותף חוזה נכון.

הנזק כתוצאה ממחלוקות

הנזק בעת סכסוך אינו פוסח על אף אחד. שותפויות המנהלות סכסוך ארוך, טעון ועיתים גם מתוקשר ויקר, מבינות רק בדיעבד את הנזק העצום שנגרם לשותפים, לעובדים, בעיני הקוחות ואף בעיני הציבור הרחב.

לקוח אינו אוהב לקרוא בעיתון כי עורך הדין שלו רב עם שותפו כאשר "קרביה" של השותפות על בסיס לקוחותיה מנותחים במדיה או מפורטים בכתבי טענות בבתי המשפט. לקוח ובודאי לקוח עסקי, מתרגם זאת כחוסר יציבות וודאות בהתנהלותו מול המשרד ואף חושש ששמו יסורב לסכסוך או חמור מכך, לתקשורת.

מדהים לעיתים עד כמה לקוח זוכר משרד דווקא דרך הסכסוך המתקשר שלו ואף פוסל משרד כזה עת, לדוגמא, אנו מעלים שמו של משרד זה בעת מכרז או איתור למתן שירותים מקצועיים. לא פעם ולא פעמיים עוסקים השותפים כל כך עמוק בליבת הסכסוך עד שאינם שמים לב שנושא הסכסוך (הלכות או קבוצת לקוחות) עבר זה מכבר לחיקו של משרד אחר.

הדין – פקודת השותפויות

מרביתם המכריע של משרדי עורכי הדין בישראל מאוגדים כשותפויות רשומות או שאינן רשומות. באופן פרדוקסאלי, ברוב השותפויות בהן אין הסכם שותפות, השותפים אינם מכירים כלל את

הוראותיה השונות של פקודת השותפויות ובפרט אלו המסדירות את פירוק השותפות, חלוקת הנכסים, חבות ביחד ולחוד וכיוב', והכוח הרב שהוראות אלו מותירות בידי כל אחד מן השותפים. ישאל עצמו כל קורא, מתי לאחרונה עיין לדוגמא, בהוראות סעיפים 34, 35, 39 לפקודה או בעיקר בפרק ה' הארוך הדין בפירוק השותפות ותוצאותיו. ומקום בו קרא השותף פרק זה, ישאל עצמו מה תהינה השלכות הכתוב בעת חו"ח סכסוך עם מי משותפיו? כלשון הפקודה, שהינה דיספוזיטיבית, מקום בו אין הסכם שותפות תחול על שותפות פקודה בת 35 שנים שעיקר הוראותיה לא צפו התמודדות עם סוגיות שותפות בין עורכי דין בשנת 2014.

הפתרון הסכם שותפות וצילום מצב

כמפורט בהמשך, הסכם שותפות ואפילו קצר עשוי למנוע את מרביתן של המחלוקות אם לא את כולן. במקרים רבים רק הידיעה על קיומו של הסכם תמנע מחלוקות או סכסוכים ולו מן הטעם כי הייתה לכל השותפים הזדמנות להציף סוגיות מרכזיות בחיי השותפות ולנסח הסכמה לגביהן.

כיום, מקטן ועד גדול, למשרדים רבים קיים הסדר שותפות. אך קיימים לא מעט משרדים שטרם הסדירו העניין או הנהיגו הסדר חלקי או שאינו מעודכן. המשרדים מכירים בחשיבות הנושא אך חלק אוחזים בנימוקים שונים לדחיית העניין. להלן מספר אמירות ותשובות שאנו נותנים להן:

"שותפות זה עניין מורכב במילא לא נוכל להסדיר עתה הכול בהסכם..."

תשובה: זה נכון בחלקו, אך במבחן התוצאה, הסכם בן מספר עמודים ולו ביחס לסוגיות העיקריות, חוסך חוסר וודאות ומגדר סיכונים בסוגיות המרכזיות כיום ובעתיד בחיי השותפות.

##אנו החברים הטובים ביותר- דבר לא יפריד בינינו/##

תשובה: נכון אך מורכב יותר ככל שעולים במספר ובסוגי השותפים ועיתים, כשלתוך החברות נוצקות נסיבות אשר אינן תלויות בנו (צדדים שלישיים, מחלה או נכות חו"ח) דווקא אז, אנו מעדיפים מסמך המסדיר את זכויותינו במקום אי הנעימויות שתמיד נלוות למצבים אלו.

"גם חלק מהללו שיש להם הסכם, זה לא הצילם ממשבר..."

תשובה: נכון לגבי מעט משרדים, אך כמה כאלו שיש להם הסכם נמנעו ממשבר, נרתעו מסכסוך או הסכסוך נוהל על בסיס ההסכמות הקיימות בהסכם ואופן פטירתן?

"המו"מ על ההסכם יעלה חילוקי דעות שקשה לנו לפתוח..."

תשובה: אז עדיף שהללו יצוצו רק ב"יום סגריר" ויתפסו אותנו לא מוכנים? או לחילופין יתססו מתחת לפני השטח ויצרו תחושת אי וודאות, התמרמרות ועיתים פירוק השותפות?

"זה דורש הרבה זמן, למי יש זמן לכך כעת...?"

תשובה: לכשנתכנס לתהליך נגלה כי רוב ההסכם, מתעד הבנות שהיו מאז ומעולם ובאשר לשאר גם אם הללו ידרשו מאיתנו מספר ימים, אנו נפדה זמן זה במונחים של: וודאות ויציבות הפירמה.

הסוגיות המוסדרות בהסכם השותפות

כאמור ישנם משרדים אשר מבקשים להסדיר את מלוא ההיבטים הנדרשים מהסכם השותפות וישנם הללו, שבשל שלב החיים שבו הם נמצאים או מסיבות אחרות, יידרשו להסדיר חלק מן הנושאים ויתירו הסדרתם של נושאים שונים למנגנון של קבלת החלטות אשר ייקבע בהסכם. בשל היקפו של מאמר זה נמנה בקצרה רק חלק מן הסוגיות עליהן יש לתת את הדעת עת ניגשים למלאכת ניסוח ההסכם.

ויודגש אין באמור להלן כדי להקיף את כל הסוגיות הרלבנטיות ומלוא תוכנו ובוודאי אין לראות בו כדי ייעוץ מקצועי או חוות דעת ו/או להחליף יעוץ מקצועי או חוות דעת כאמור.

Zalmanovitch David

Attorney at law, B.A, LL.B, M.B.A

Founder & CEO

www.glawbal.com

➤ הגדרת ההסכם והמבוא

לכאורה נראה עניין פשוט אך לא תמיד. לעניין מצגי עבר ו/או התאגדויות עבר יש לתת את הדעת, כבר במבוא ולבחון מה היה רצף ההסכמים/מצגים עד כה וכיצד התנהלה השותפות עד כה מבחינה חשבונאית ומבחינות אחרות שלכל הללו גם השלכה ישירה לסוגיות המס המהוות לאחרונה שושבין קבוע בעת הקמת שותפויות או פירוקן כדי להקים חדשות וכיוב'. יותר ויותר אנו רואים הסכמים אשר לא לקחו בחשבון עניין זה ונועצו עם גורמים שזו מומחיותם ומצאו עצמם יוצרים אירועי מס בעת עריכת ההסכם ו/או בנקודות התנהלות על פיו.

➤ נספחים

למרות שעניין זה נראה לכאורה שולי יש לתת את הדעת טוב לעניין הנספחים. מהיכולת להוציא אירועים משתנים בהסכם לנספח על מנת לא לשנות את גוף ההסכם חדשות לבקרים (כגון נספח אחזקות בשותפות, נספח זכויות חתימה וכד'). ועד חשיבה צופת פני עתיד אלו נספחים אנו רוצים לצרף להסכם מקום בו הללו עשויים להיחשף בעתיד (בעת סכסוך לדוגמא). כך לדוגמא הדבר לגבי נתונים פיננסיים, שמות ופרטים על לקוחות (שכאן גם קיים אלמנט החיסיון) וכד'. בסעיף זה לא נשכח גם לטפל בהסדרה של מעמד הנספחים ביחס להסכם בעת הצורך לפרש סתירות בין השניים.

➤ שם הפירמה ו הופעת שותפים ועורכי דין על נייר הפירמה

קצרה היריעה לטפל במופעי השמות הנהוגים בסקטור עו"ד בישראל. יהא מופע השם אשר יהא, נושא זה ראוי שיטופל ויוגדר היטב בהסכם השותפות כמו גם המנגנון לשינויו. בנוסף יש להסדיר את הופעתם של השותפים והשכירים על נייר הפירמה באופן מוסכם ובכפוף לכללי האתיקה.

➤ רישום השותפות ואופן התאגדותה

תמיד בעצה אחת עם מומחים לעניין המעודכנים בגישת רשויות המס בטיפולן במשרדי עורכי דין. כאמור משרדים רבים מגלים רק בדיעבד, אלו אירועי מס יצרו בטיפול לא נכון בנושא הקמת השותפות, הכנסת שותפים, מיזוגים וכיוב'. באשר לרישום נזכיר כי על פי פקודת השותפויות אי רישום השותפות אינו שולל תחולתה של הפקודה ומרביתן של השותפויות בארץ אינו רשום. כמו כן נזכיר את הוראות חוק לשכת עורכי הדין וכללי האתיקה העוסקים הקמת חברות עורכי דין.

➤ סוגי שותפים – (שותפי הון, שותפי חוזה, קבלה לשותפות וכד')

נושאים מורכבים שמטבע הדברים לא נוכל להאריך לגביהם, אך ניהול ההון האנושי ומתווה הקריירה בשותפות צריך לייצר וודאות ושקיפות ועם זאת יכול להותיר גמישות ושק"ד לשינויו (כגון בעת מיזוגים וכיוב'). נזכיר כי כחלק נפרד מן ההסכם יוסדר כל נושא שותפי החוזה, שהינו נושא מורכב מאוד לכשעצמו ודורש הסדרה נפרדת (ראה באתר הבית שלנו www.glawbal.com).

➤ הצהרות זכויות וחובות השותפים – היקף עבודה, משרות חיצוניות וכד'

אל לנו לשגות בכך כי סעיף ההצהרות הינו דקלרטיבי בלבד. תפקידו של סעיף זה מחד לייצר שקיפות לגבי תפקידיהם ומחויבות השותפים לפירמה, אך מנגד להותיר מספיק גמישות ושיקול דעת בהתנהלות השוטפת, מיזמים חיצוניים של השותפים וכד'. במסגרת סעיף זה נסדיר נושאים רבים כגון: היקף עבודת השותפים, הגדרת הכנסות המשויכות לשותפות ואפילו עמדת השותפות ביחס להעסקת בני משפחה.

➤ הון השותפות – גיבושו של ההון, הגדלת ההון, זכויות בהון ושינויו עם השנים

גם כאן תקצר היריעה לפירוט נושא מורכב זה. אך בקצרה נדגיש כי בסעיף זה יטופלו: גיבוש הון השותפות, הזכויות בהון – תשלום עבור הון כן/לא, דילולן של הזכויות, כניסה לשותפות על בסיס "מזומן" או "מצטבר", נכסיה האחרים של השותפות וכיוב', נושאים חשובים ומורכבים נוספים.

➤ מנגנוני קבלת החלטות – קוורום, רוב נדרש ביחס להחלטות וכד'

בסעיפים אלו יטופלו רמות המנגנון וקבלת החלטות שונות של השותפים כולם (בקונסנזוס, ברוב רגיל, ברוב מיוחס וכד'), של אקזקיוטיבה, של שותף מנהל וכיוב'. כאן יטופלו בזהירות החלטות מסדר ראשון כגון: פירוק השותפות, הכנסת/הוצאת שותפים, מיזוג, שינוי הסכם השותפות וכד' נושאים חשובים בהתנהלות המשרד וחשיפתו למשברים. החוכמה בסעיפים אלו הינה ליצור איזון נכון בין צרכי הפירמה, שרידותה והאינטרסים המצרפיים שלה לבין עמדתו של כל שותף ושותף.

➤ מודלים של תגמול וחלוקת רווחים:

על קצה המזלג נדגיש כי בהסכם יש לקבוע באופן מסודר את מודל חלוקת הרווחים ולתכנן היטב את העקרונות של מבנה הכניסה לשותפות, יעדים ומדידה מקום בו הדבר נוהג, משיכות השותפים, אופן שינוי המודל, התאמת המודל בעת מיזוג, דילול, פרישה וכד'. עניין זה רחב ומורכב ועליו כתבנו מאמרים רבים (להרחבה ראה www.glawbal.com)

➤ פרישת שותף, מות שותף, נכות שותף, מחלת שותף, פרישת שותף, הסדרי פרישה ביטוח/פנסיה וכיוב'.

סעיפים חשובים מעין כמוהם אשר גם אם הדיון וההסכמה עליהם אורכים זמן רב תרומתם הינה מרכזית ביותר לניהול חייה של השותפות. בסעיפים אלו גם נושאי משנה כגון הקמת קרנות בשותפות, נושאי ביטוח, גידור, מחלות שותפים, חופשות מיוחדות, תשלומי איזון וכיוב'.

בעיקר כאן מלמדני הניסיון הרע (ביושבי כבורר בסכסוכי שותפים או במתן חוות דעת לטריבונלים שונים) שהללו נושאים אשר כמעט תמיד, מייצרים חוסר נעימות, חוסר וודאות ובלא מעט סכסוכים מאיימים על יציבות הפירמה או מביאים לפירוקה.

לכן, יש לשאוף לוודאות מקסימאלית בניסוח סעיפים אלו כשבנושאים הרלבנטיים יש לבחון את כל ההיבטים החוזיים, האתיים והאחרים ביניהם את היבטי המס. גם כאן מומלץ לעיין באתר החברה במאמרים ותכנים רבים בהקשר זה: www.glawbal.com

➤ פירוק השותפות, הרחקת/פטורי שותף, השעיית שותף, פש"ר של שותף

בניגוד לסוברים כי קשה לצפות פירוק בעת הקמה, הניסיון מלמדנו ממש ההיפך וראוי ונכון להסדיר כמה שיותר נושאים העולים בעת פירוק בעת בניית ההסכם. ככל שנוטיב להגדיר ולטפל בחוסר הנעימויות הכרוכות בפירוק בעת ניסוח ההסכם, כך נגדר נכון ונמנע מצבים לא נוחים בעת התקיימותם עת השותפים טעונים ובמצב משברי. כאן יש גם להתייחס בזהירות רבה למצבים השונים בהם שותף/ים עשוי להיקלע למשבר פיננסי או משבר אחר. זאת הן לשם הגנה על נכסיה של השותפות והן לשם הסיוע אותו השותפות צריכה/יכולה להעניק לשותף.

➤ ניהול סיכונים, אחריות וביטוחי אחריות מקצועית

גם בכך יש עיתים צורך לדון בהסכם השותפות ובסוגיות כגון: אחריות השותפים לפני, תוך ואחרי תקופת ההסכם, כלפי עובדים, ספקים, בנקים, צדדים שלישיים וכמובן לקוחות. כאן יוסדרו עניינים אשר לצערנו נשכחים, כגון מתן אישור לעו"ד שכירים לעבוד מחוץ למסגרת הפירמה (דבר שכבר הניב תביעות אחריות כנגד משרדים שנגררו אליהן בעל כורחם), כיסוי שותפים יוצאים ונכנסים, העמסת עלויות ביטוח יקר על יחידות רווח שונות במשרד וכיוב'. (גם על נושא זה של ניהול סיכונים ואחריות מקצועית, ראה מאמרים וטורים באתר הבית שלנו).

➤ ספרי השותפות, ניהול כספי, מינוי רו"ח וכד'

סעיפים רגילים אשר לא היינו שוכחים בכל הסכם עבור לקוחותינו נשמטים בהרבה מאוד הסכמי שותפים כשהתוצאה: סרבול, חוסר אחידות ובעיקר בזבוז זמן יקר. סעיפים אלו מייצרים וודאות ובהירות ואף קובעים עיקרים אשר בעת סכסוך קשה לקבל לגביהם הסכמה.

Zalmanovitch David

Attorney at law, B.A, LL.B, M.B.A

Founder & CEO

www.glawbal.com

➤ מנגנון יישוב מחלוקות ומשברים

באופן אבסורדי זהו עיתים הסעיף החשוב ביותר בהסכם השותפות: ממודלים של גישור, בוררות וכד' ועד קביעת הוראות חוזיות ביחס לאופן ניהול המשבר, סודיות וחיסיון וכד'. הניסיון מלמד כי בעת יושבים כלל השותפים באופן רגוע ומנסחים כללי התנהגות בבוא העת, מוצא הדבר ביטוי בחיסכון עצום באמוציות, כסף, פגיעה במוניטין וזמן, עת מתרחש אותו סכסוך בפועל.

➤ סעיף סודיות וקניין רוחני

למען ידעו השותפים בדיוק אלו חביות חלות עליהם בנושא זה הן בעת פעילותה של השותפות ובוודאי בעת פירוק או משבר כמו כן ביחס לזכויותיהם לשתף צדדים שלישיים בהוראותיו הסודיות של ההסכם. ישנן שותפויות ספציפיות בהן יש להסדיר גם את היבטי הקניין הרוחני בנכסים אלו ככל שקיימים לשותפות.

➤ סעיפי סל חוזיים

אותם סעיפים עליהם איננו פוסחים בניסוח כל הסכם עבור לקוחותינו כגון: שלמות ההסכם, כותרותיו, נספחיו, פרשנותו, הדין, הפורום עדיפות המסמכים, המצאה, סעיפי הפרה וכד'.

מי מנסח את ההסכם השותפות

בשנים האחרונות נחשפנו לעשרות הסכמי שותפות אשר נוסחו על ידי עורכי דין מיומנים מאוד בהתנסחות חוזית אשר חלקם עוסקים עשרות שנים בניסוח מסמכים חוזיים. במקרים רבים למדנו כי התוצאה הסופית הייתה ההסכם מורכב שאף בית המשפט/הבורר התקשה בפרשנותו. הסיבות לכך רבות: למן "משל הסנדלר" אך יותר מכך דווקא העובדה כי בין השותפים "לא נעים" "לא נוח" שלא לרצות "ניסוחית" את כל הנוגעים בדבר והרי לך ההסכם מסובך ומורכב ליישום ולפרשנות.

לדוגמא, בהסכם מסוים של שותפות ששותפיה בחרו בי כבורר בנושא הסדרי פרישה, מצאתי סעיף רלבנטי המטפל בסוגיה המתפרס על כ- 6 עמודים ובו סעיפים רבים אשר חלקם סותרים זה את זה. התחקות אחר "האבולוציה" של בנית הסעיף, לשם פרשנותו, מלמדת על ניסיון לשבץ ולרצות הערות של 10 שותפים בעת כתיבת הסעיף.

לכך שני פתרונות אפשריים:

האחד, כל השותפים הרלבנטיים להסכם, יציגו סוגיות לדיון וישתתפו במו"מ על אופן קביעתם בהסכם אך רק שותף אחד ינסח חוזית את ההסכם.

השני, לתת לצד שלישי מיומן מנוסה לנסח את ההסכם וזה יכול להיות עורך דין אחר המקובל על השותפות או גוף המתמחה בהסכמים אלו.

ואחרון וגם אם נכתב קודם לכן מספר פעמים, חובה כי בעת עריכתו (ולא בדיעבד) ההסכם השותפות ייבחן על ידי גורם הבקי והמעודכן בסוגיות המס הרלבנטיות להסכם מסוג זה.

עורך דין זלמנוביץ דודי, מנכ"ל חברת GLawBAL המתמחה בייעוץ, בשיפור ביצועים ובהשמה של משרדי עו"ד והסקטור המשפטי.

המעוניין לעיין בשאר מאמרינו ובכלל שירותי החברה אנא פנה ל: www.glawbal.com